

KANSALLISARKISTO

LAUSUNTO

25.1.2024

KA/2165/20.00/2024

Työ- ja elinkeinoministeriö

Valtioneuvoston päätös huoltovarmuuden tavoitteista

Kansallisarkisto kiinnittää työ- ja elinkeinoministeriön sekä valtioneuvoston huomiota kulttuuriperinnön huoltovarmuuteen. Ministeriön päätösluonnos huoltovarmuuden tavoitteista ei ota huomioon kulttuuriperinnön asemaa keskeisenä valtion ja kansakunnan olemassaoloon sekä yhteiskunnan toimintaan liittyvänä suojelukohteena, joka vaatii erityisiä varautumistoimia.

Menneen todentavaan ja kansallista identiteettiä luovaan kulttuuriperintöön kohdistuu tällä hetkellä poikkeuksellisen suuria ulkoisia uhkia. Yhteiskunta ei poikkeusoloissakaan voi toimia tehokkaasti ilman sen identiteetin symbolien ja tositteiden riittävää suojelua. Kulttuuriperinnön suojelu tulee järjestää entistä varmemmin osana kokonaismaanpuolustusta. Kansallisarkiston tietovarannot tulee huomioida huoltovarmuuden tavoitteissa osana yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisiä tietovarantoja.

Kulttuuriperintö on laaja käsite, ja se kattaa niin aineellisia kuin aineettomia arvoja. Kansallisarkiston osalta puhutaan Suomen kulttuurisen, yhteiskunnallisen ja valtiollisen identiteetin säilymisestä ja siitä kertovan aineiston todistusvoimaisuuden varmistamisesta. Kansallisarkiston on vastuussa yli kahden miljardin sivun analogisista aineistoista ja jo yli 200 miljoonasta digitaalisesta tiedostosta. Tietovaranto on mittava. Kansallisarkistoon on koottu ja kootaan valtion kaikkien viranomaisten arkistoitavat aineistot sekä suuri määrä yksityisen sektorin keskeisiä aineistoja. Aineistot sisältävät tietoja kaikilta yhteiskuntaelämän osa-alueilta, ja niillä on merkitystä niin tutkimuksessa kuin oikeuksien toteuttamisessa.

Kansallisarkiston sähköisen arkistoinnin palvelu tulee luokitella yhteiskunnan kannalta kriittiseksi tietovarannoksi tiedon määrän, tietosisältöjen ja niiden luottamuksellisuuden vuoksi. Tietovarannon suojaaminen tietomurroilta, tietojen manipuloinnilta, tuhoamiselta ja laittomalta käytöltä on kriittistä, jotta kansalaisten oikeudet toteutuvat kaikissa olosuhteissa. Luottamus digitaalisen tiedon säilyminen muuttumattomana on keskeinen yhteiskuntaa vakauttava tekijä. Häiriöt näissä palveluissa voivat nopeasti rapauttaa

KANSALLISARKISTO

LAUSUNTO

25.1.2024

KA/2165/20.00/2024

kansalaisten luottamusta julkiseen hallintoon ja yhteiskuntaan laajemminkin. Kansallisarkiston aineistojen osalta kyse on myös oikeusvarmuuden toteutumisesta.

Kansallisarkiston näkemyksen mukaan tulisi myös selvittää, tulisiko huoltovarmuuslakia kehittää siten, että se ottaisi nimenomaisesti huomioon kulttuuriperinnön suojelun osana huoltovarmuutta.

Kansallisarkisto kiittää Huoltovarmuuskeskusta siitä, että se järjestää kulttuurialan huoltovarmuutta ja henkistä kriisinkestävyyttä käsittelevänä kutsuseminaarin 28.2.2024. Samalla Kansallisarkisto huomauttaa, että kulttuuriala ei ole kytkeytynyt kriisinkestävyyyteen vain kansalaisyhteiskunnan tai yksityisen sektorin toiminnan kautta, vaan myös konkreettisina viranomaisten kokoelmina, tietovarantoina ja viranomaistoimintana (Kansallisarkisto, Museovirasto, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti).

Helsingissä 25.1.2024

Pääjohtaja

Päivi Happonen

Hallintojohtaja

Immo Aakkula

Sähköisesti allekirjoitettu - Elektroniskt underskriven - Digitally signed

25.01.2024 Aakkula Immo Hallintojohtaja

Kansallisarkisto

Rauhankatu 17

PL 258, 00171 Helsinki

25.01.2024 Happonen Päivi pääjohtaja

Puh.

029 533 7000

kirjaamo@kansallisarki

sto.fi

kansallisarkisto.fi

Riksarkivet

Fredsgatan 17

PB 258, 00171 Helsingfors

Tfn